

Can Colomer

L'establiment està obert des del 1920 i sempre ha venut productes molt relacionats: primer menjar per als animals de granja i després adobs, fertilitzants, llavors i insecticides.

La Bisbal
d'Empordà

TEXT I FOTOGRAFIA: JOSEP MARIA BARTOMEU

Història

En un principi la casa es dedicava a la venda de menjar per als animals de granja: garrofes, pulpa, fenc, etc. Venia també adobs i fertilitzants. Durant la Guerra Civil no van haver de tancar i a la postguerra es van dedicar una mica a l'estraperlo. Més tard, amb la desaparició dels cavalls de càrrega, es van substituir els farratges per fertilitzants, hortalisses i insecticides. Actualment l'empresa continua venent el mateix tipus de productes.

Origen 1920.

Fundador
Joan Colomer i Coll.

Propietària actual
Nuri Colomer i Mollà.

Treballadors
Règim familiar.

Activitat
Venda de llavors i insecticides.

Des que es va obrir la botiga gairebé sempre s'ha dedicat a la mateixa tasca, la venda de fertilitzants i menjar per als animals, encara que amb la desaparició de les bèsties de càrrega es va haver de variar l'activitat. Joan Colomer i Coll, que havia nascut a la Bisbal, va muntar l'establiment l'any 1920, en una època en què totes les feines del camp i del bosc es feien amb l'ajuda d'animals d'arrossegament. Joan Colomer venia aliments per a tota classe de bestiar: cavalls, vaques, ovelles, rucs, etc. El menjar era bàsicament a base de garrofes, pulpa, fenc, ravibleda i altres productes similars. La botiga estava on encara és en l'actualitat, al carrer Ample, que es deia de Pi i Margall. Durant la postguerra va ser rebatejat amb el nom d'«Avenida del Generalísimo».

En aquells anys (1920) la Bisbal era un poble petit i la major part dels seus habitants es dedicaven els uns a l'agricultura i els altres a la cuina de terres per fer rajoles i altres elements derivats de l'argila. Un cop oberta la botiga van ser molts els pagesos que van anar-hi a comprar perquè la qualitat del gènere era molt bona.

Joan Colomer estava casat amb Anna Vicens i Giralt. Ella no va estar mai a la botiga i es dedicava a les tasques de mestressa de casa. Van tenir tres fills: Ramon, Antoni i Maria Dolors Colomer i Vicens. Des de molt jove Ramon Colomer ja ajudava el seu pare i aprenia a conèixer els «secrets» del negoci. Quan va tenir edat suficient, Ramon Colomer i Vicens es va fer càrrec de la casa, però sempre orientat pel seu pare.

Durant la Guerra Civil la botiga va estar sempre oberta; mai no s'hi va deixar de vendre ni tampoc la família va tenir cap problema de tipus polític. Els pagesos anaven igualment a comprar i els recaders, que utilitzaven cavalls per a la seva feina, hi adquirien les garrofes. Moltes vegades eren els mateixos agricultors els que proporcionaven la matèria primera a Ramon Colomer. Pels voltants de la Bisbal hi havia molts garrofers, però la major part del gènere venia de fora de Catalunya. Amb la guerra en marxa es va suprimir el subministrament i aleshores s'havien de re-

fiar de la producció local.

La falta de matèria primera va fer trontollar una mica el negoci durant la postguerra (1945-1950). No obstant això, els Colomer es van dedicar a l'estraperlo com molts altres habitants de la Bisbal. A les nits descarregaven sacs sencers de blat de moro, farina, blat i altres productes alimentaris tant per a les persones com per als animals, que després venien a la clientela que ho demanava, sempre amb molt de secret i prudència.

A partir de mitjan dels anys cinquanta van començar a aparèixer els primers tractors als camps, que es van anar implantant i van arraconar els cavalls. També als anys seixanta van

aparèixer les furgonetes que feien el repartiment, substituint els cavalls de càrrega. Les garrofes i el menjar per als animals ja no es van vendre més a la botiga. Va ser llavors quan Ramon Colomer i Vicens va decidir canviar d'activitat i es va dedicar a la venda de llavors per sembrar i als insecticides tant per a les quadres com per a les llars. Els primers insecticides que es van vendre a l'establiment de Can Colomer van ser de

la marca DDT, Racosand i Gramoxone, que eren fabricats per l'empresa Cruz Verde, i alguns dels quals encara existeixen. Els pagesos de la zona eren els primers clients i, més tard, van ser les mestresses de casa les que anaven a comprar coses per a la llar o algunes llavors per cultivar plantes o flors.

Cap als anys vuitanta també hi havia molta gent que hi anava a comprar hortalisses per plantar als seus horts. En aquesta època, la filla de Ramon Colomer, Nuri Colomer i Mollà, ja feia anys que ajudava el seu pare en totes les feines del negoci –va començar als 14 anys–. Van aparèixer massivament els pinsos per al bestiar, que ja no es venien a la botiga i a Can Colomer, amb la Nuri al capdavant, van seguir amb els insecticides, fertilitzants i les hortalisses, com ho fan en l'actualitat.

Nuri Colomer es va casar amb Lluís Hereu i Deulofeu, que era galerista d'art i mai va estar a l'establiment. El matrimoni té dos fills, un noi i una noia, que no volen saber res del futur del negoci. Núria Colomer diu que quan ella tanqui les portes «és possible que s'bagi acabat tot si ningú de fora de casa vol continuar».